

NOVEL·LES EPISTOLARS

Escriure cartes, és un hàbit gairebé perdut. Temps dedicat a l'altra persona, temps dedicat a pensar què volem comptar al destinatari i com fer-lo.

Ja ningú escriu cartes, els mails, en el millor dels casos, i la missatgeria instantània, en el pitjor, han substituït a la màgia d'asseure's amb un paper i un bolígraf a escriure cartes.

Potser en el futur hi haurà grans novel·les escrites a partir de mails o missatges de WhatsApp, però meravellosos llibres escrits a través de cartes hi ha moltíssims. Veurem uns quants per a tornar a trobar-se amb l'encant de la correspondència.

1. 'Parador ignorat', de **Kressman Taylor**

A principis dels anys trenta, dos socis i amics s'escriuen entre **Califòrnia** i Munic. Un d'ells, amb arrels alemanyes, ha decidit tornar a Alemanya per a obrir-se camí allí. Davant ell s'obre un futur prometedor. «Arribes a una Alemanya democràtica, a una terra profundament culta, on la preciosa llibertat política està en els seus començaments», li diu el seu amic. Però, a mesura que les circumstàncies polítiques vagin evolucionant la relació entre tots dos es farà més tibant, fins a arribar a un final devastador. En molt poques pàgines — a penes vuitanta —, aquesta vibrant novel·la resumeix a la perfecció la transformació ideològica que el nazisme va operar en els alemanys, i et fa entendre com el discurs d'Hitler va poder ser interioritzat per milions de ciutadans del carrer. No es tracta d'un llibre més sobre l'Holocaust, no és una senzilla divisió entre bons i dolents, sinó una aguda i esgarrifosa reflexió sobre el fàcil que és manipular a les persones, sobretot en moments de crisi.

2. 'La societat literària i el pastís de pell de patata', de **Mary Ann Shaffer i Annie Barrows**

No tots els llibres construïts sobre cartes són tràgics. Aquesta novel·la és entretinguda, tendra, entranyable i dolça. L'acció transcorre en 1946 a Anglaterra, l'escriptora d'una columna d'èxit en un periòdic durant la guerra trava amirat amb els habitants de l'illa de Guernsey, que havia estat ocupada pels alemanys des del principi de la II Guerra Mundial. Tot el llibre és un intercanvi de cartes entre l'escriptora, els diferents habitants de l'illa que formen la societat literària, l'editor, amics, etc. Amor, excèntrics anglesos i fins a Oscar Wilde van apareixent per les pàgines d'aquest llibre que es llegeix somrient. És una història senzilla, on tots són tendres i simpàtics. Si t'agrada el llibre també està la pel·lícula

3. '84, **Charing Cross Road**', de **Helene Hanff**

Aquesta obra està basada en la història real. Als anys quaranta, **Helene Hanff**, era una noia nova iorqueesa sense un cèntim que, mentre esperava aconseguir algun dia el seu somni de ser autora teatral, llegia i llegia. Enamorada de la literatura i la cultura anglesa, es va aficionar a fer les seves comandes a través d'una respectable llibreria antiquària de Londres, **Marks & Co.**, regentada per un amable llibreter de nom Frank **Doel**. Es va iniciar així una relació epistolar que duraria més de vint anys i que donaria lloc a una gran amistat, sempre amb un oceà pel mig. També hi ha pel·lícula.

4. 'Nuvolositat variable', de **Carmen Martín Gaité**

Dues amigues d'infància, Sofía i Mariana, es retroben per casualitat després de trenta anys. Aquesta trobada fortuïta encendrà en ambdues el desig de reprendre aquesta relació que van deixar per alguna cosa que ha deixat de tenir importància. Com a novel·la epistolar, Nuvolositat variable pot semblar una mica atípica, perquè Sofía plena pàgines i pàgines del seu diari amb la il·lusió de regalar-les-hi algun dia a Mariana, mentre que aquesta li escriu a Sofía innombrables cartes, que

després no arriba a tirar a la bústia. Són dues persones ofegades per la seva vida quotidiana, que s'aferren a aquesta amistat absent per a continuar nedant i troben en l'escriptura el vehicle ideal per a fer-lo. La novel·la és doncs abans de res una reivindicació de l'escriptura íntima i personal, del plaer d'escriure per a un mateix al mateix temps que per a un lector, ja sigui real o imaginari. Reivindicació també de l'amistat, d'aquesta complicitat que només un profund coneixement de l'altre pot aportar. Plena de referències literàries, és així mateix una novel·la que reivindica la importància de la fantasia per a fer tolerable el món que ens envolta.

5. Cartes des de l'illa de **Skye**, de **Jessica Brockmole**

En la remota illa de **Skye**, en els anys anteriors a la Primera Guerra Mundial, viu **ElspethDunn**, una jove escriptora que un dia rep, sorpresa, la carta d'un admirador nord-americà. I aquí comença una història...

Unes quantes dècades després, el món torna a estar en guerra i el protagonisme es mou entre la pròpia **Elspeth** i la seva filla Margaret, que també viu un amor separat per les circumstàncies de la guerra. Em costa molt triar una sola favorita d'entre les novel·les que us recomano, però si hagués de fer-ho... estaria entre la de **Cecelia Ahern** i aquesta, que és absolutament meravellosa.

6. Carta d'una desconeguda de **Stefan Zweig**

Aquest llibre és precisament això, una carta per la qual una dona li conta tota la seva vida al receptor i a tots nosaltres. El llibre t'atrapa des de l'inici fins a arribar a la fi i fins i tot et deixés un parell de minuts reflexionant sobretot el que has llegit. Magnífic com tots els **Zweig**. Hi ha pel·lícula.

7. La dama de blanc de **Wilkie Collins**

Walter **Hartright** es trasllada a **Limmeridge** per a fer classes de dibuix a Laura, una jove i rica hereva neboda del baró **Frederick Fairlie**. Poc abans d'anar-se, ensopega amb una misteriosa dama vestida de blanc que li parla de **Limmeridge** i de la seva propietària morta, la senyora **Fairlie**. Des del principi Walter sent una gran atracció per Laura, qui està promesa amb Sir **Percival Glyde**, qui només busca arrabassar-li la seva herència. Només s'interposa en el seu camí la misteriosa dama de blanc. Aquesta novel·la de sis-centes pàgines —en paper— i considerada una obra mestra de la narrativa de suspens és, al mateix temps, un relat policial, una història d'amor i un llibre d'aventures, en síntesi total.

La dama de blanc, inspirada en un fet real i publicada originalment per lliuraments en una revista dirigida per Charles Dickens, ha constituït un èxit ininterromput de vendes en totes les llengües.

8. La caixa negra d'**Amos Oz**

Querido Alec: Que no hagi destruït aquesta carta en reconèixer la meva lletra en el sobre prova que la curiositat és més poderosa que l'odi. O que el teu odi necessita carn fresca». És aquest l'enlluernador començament de la caixa negra, considerada per la crítica internacional com una de les millors novel·les d'**Amos Oz**. **Alec** i **Ilana** no es parlen des de fa set anys. El divorci ha estat molt dur, les emocions, cruels. Ell s'ha mudat als Estats Units i s'ha fet famós pels seus estudis sobre el fanatisme; ella s'ha quedat a Israel i ha tornat a casar-se amb un ortodox. Tenen, no obstant això, un fill en comú, **Boaz**, que el pare ignora com a ofensa a la mare. El jove és un adolescent inquiet, que ha estat expulsat del col·legi per la seva actitud violenta. **Ilana**, després de llargs anys de silenci, escriu a **Alec** per a demanar-li ajuda... Igual que la caixa negra dels avions conté el registre dels accidents aeris, les cartes que s'intercanvien els personatges revelen les raons dels seus fracassos. La dona infidel, el marit arrogant, el fill rebel: tots es fan mal a si mateixos i als altres en la seva lluita per l'existència en un país sense compassió.

9. Lady Susan de Jane Austen.

La ruïnosa mansió de Wildfell Hall, després de molts anys d'abandó, és habitada de nou per una misteriosa dona i el seu fill de poca edat. La nova inquilina -una vídua, pel que sembla- no triga a despertar recels entre els veïns pel seu caràcter retret i poc sociable, les seves opinions radicals i la seva bellesa.

Aquests recels s'acreixen per l'admiració que li professa un jove i impetuós agricultor. Però la inquilina té un passat més terrible i tempestuós del que la pitjor de les sospites pot endevina